

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI
TURIZMNI RIVOJLANTIRISH DAVLAT QO‘MITASI

“IPAK YO‘LI” TURIZM XALQARO UNIVERSITETI

TASDIQLAYMAN
“Ipak yo‘li” Turizm xalqaro
universiteti Birinchi prorektori
J.D. Eltazarov

Noyabr 2020-yil

09.00.04 - “Ijtimoiy falsafa”
ixtisosligi bo‘yicha PhD va mustaqil izlanuvchilikka kiruvchilar uchun
imtihon
DASTURI

09.00.04 - "Ijtimoiy falsafa" ixtisosligi bo'yicha tayanch doktorantura (PhD) va mustaqil izlanuvchilikka kiruvchilar uchun kirish imtihonlarini o'tkazish dasturi "Ipak yo'li" TXU Senati majlisining 2020 yil "30 "oktabrdagi 10-sonli qarori bilan tasdiqlangan.

KIRISH

Mazkur dastur 09.00.04 - “Ijtimoiy falsafa” ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktorantura va mustaqil izlanuvchilikka kiruvchilariga mo‘ljallangan.

O‘zbekiston ijtimoiy taraqqiyotida, jamiyat hayotida falsafiy bilimlar to‘g‘risidagi nazariy va amaliy tasavvurlarni o‘zgartirib, jamiyat faoliyati rivojining mutlaqo yangi asoslari ishlab chiqilishini taqazo etadi.

“Mamlakatimizda demokratik islohatlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish” konsepsiyasi, 2017-2021 yillar O‘zbekistonni yanada rivojlantirishning Harakatlar strategiyasi va 2017 yil Xalq bilan muloqat va inson manfaatlari yil davlat dasturining ijtimoiy hayotdagi o‘rni, jamiyatdagi tarkibiy o‘zgarishlar va ijtimoiy- siyosiy, ma’naviy-ma’rifiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish, uning ko‘lamini kengaytirish bilan bog‘liq masalalarning nazariy va amaliy tomonlarini o‘rganishda “Ijtimoiy falsafa” fani muhim ahamiyat kasb etadi.

Mamlakatimizning mustaqillik yillaridagi dadil taraqqiyot odimlari, yurtimizda hamda jahonda kechayotgan murakkab ijtimoiy jarayonlarni to‘g‘ri anglash mustaqil hayotga qadam tashlayotgan yoshlar uchun nihoyatda muhim. “Ijtimoiy falsafa” fani yoshlarga jamiyatni, unda ro‘y berayotgan tub o‘zgarishlarning mohiyatini to‘g‘ri idrok qilish va shu asosda o‘z kasbiy faoliyatini samarali olib borish imkonini beradi.

Asosiy qism.

Ijtimoiy falsafa fanining bahs mavzusi va vazifalari

Falsafa, ijtimoiy falsafa. Ular o'rtasidagi umumiy tomonlar va o'ziga xoslik. Ijtimoiy falsafa jamiyat haqidagi falsafiy bilimlar majmui sifatida. Ijtimoiy falsafa va ontologiya. Ijtimoiy falsafa va gnoseologiya. Ijtimoiy falsafa va metodologiya. Ijtimoiy falsafa va antropologiya.

Ijtimoiy falsafaning predmeti, o'rganish ob'ekti. Ijtimoiy falsafaning asosiy muammolari: jamiyat, inson, ijtimoiy taraqqiyot va ijtimoiy bilish.

Ijtimoiy falsafaning tayanch tushunchalari. Jamiyat, inson, ijtimoiy taraqqiyot, ijtimoiy bilish, madaniyat, ma'naviyat, ijtimoiy hayot, tadrijiy rivojlanish, inqilobiy rivojlanish, ijtimoiy-siyosiy tizim, ijtimoiy xavfsizlik, mustaqillik, ijtimoiy hamkorlik, fuqarolik jamiyati, shaxs.

Ijtimoiy falsafaning jamiyat hayotidagi o'rni va funksiyalari. Ijtimoiy falsafaning ijtimoiy-gumanitar fanlar orasida tutgan o'rni.

Ijtimoiy falsafa tarixi

Ijtimoiy falsafaning shakllanishi va rivojlanishining asosiy davrlari. Ijtimoiy falsafa - jahon falsafasi tarixining tarkibiy qismi:

Qadimgi Sharqda shakllangan ilk ijtimoiy-falsafiy qarashlar. Xitoy, Xindiston, Markaziy Osiyo.

Qadimgi Yunon faylasuflarining ijtimoiy-falsafiy qarashlari. Suqrot, Aflotun, Arastu.

O'rta asrlar Markaziy Osiyo mutafakkirlarining ijtimoiy-falsafiy qarashlari. Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino.

O'rta asrlarda G'arbiy Yevropa mamlakatlarida ilgari surilgan ijtimoiy-falsafiy qarashlar. Foma Akviniski.

G'arbiy Yevropa Uyg'onish davridagi ijtimoiy-falsafiy qarashlar. Tomas Mor. Tommazo Kampanella.

Yangi davr G'arbiy Yevropa olimlarining ijtimoiy-falsafiy g'oyalari. XVII-XVIII asrlarda shakllangan ma'rifatparvarlik g'oyalari. Tomas Gobbs. Sharl Lui Monteske. Jan Jak Russo.

Nemis mumtoz falsafasida jamiyat va inson muammolari. Ijtimoiy falsafaning fan sifatida shakllanishi. Gegel. Feyerbax. K. Marks, Ogyust Kont, Gerbert Spenser.

XX asr va hozirgi davr ijtimoiy falsafasi taraqqiyoti Yemil Dyurkgeym, Osvald Shpengler. Karl Yaspers. Anri Bergson.

O'zbekistonning birinchi Prezident Islom Karimov asarlarida ijtimoiy falsafa mustaqilligi va ijtimoiy falsafiy fikrlar taraqqiyoti.

2017-2021 yillar O'zbekistonni yanada rivojlantirishning Harakatlar strategiyasi.

Jamiyat – yaxlit tizim sifatida

Jamiyatning falsafiy talqini. Jamiyat ijtimoiy falsafaning tadqiqot ob'ekti sifatida. «Jamiyat» tushunchasining ma'nosi. Jamiyatning mohiyati. Jamiyat ob'ektiv borliqning tarkibiy qismi, tabiat taraqqiyotining mahsuli va ko'rinishi. Jamiyatda amal qiladigan qonunlar, ularning o'ziga xos jihatlari.

Jamiyat – yaxlit tizim sifatida. Jamiyat hayoti va uning o'ziga xos jihatlari. Barqarorlik va beqarorlik. Onglilik va ongsizlik. Tartib va tartibsizlik.

Jamiyat hayotining asosiy sohalari. Jamiyatning iqtisodiy hayoti. Jamiyatning siyosiy hayoti. Jamiyatning ijtimoiy hayoti. Jamiyatning ma'naviy hayoti.

Jamiyat. Ideal jamiyat. Axborotlashgan jamiyat. Fuqarolik jamiyati.

Fuqarolik jamiyati

Ideal jamiyat. Fuqarolik jamiyati tushunchasi. Fuqarolik jamiyati to'g'risidagi falsafiy qarashlar. Fuqarolik jamiyatini barpo yetish ijtimoiy taraqqiyot yo'nalishi sifatida. Fuqarolik jamiyatining tuzilishi.

Fuqarolarning o'z-o'zini boshqarish organlari - fuqarolik jamiyati shakllanishining bosh omili. Fuqarolik jamiyati institutlari.

Mahalla - O'zbekistonda fuqarolarni o'z-o'zini boshqarish organi sifatida.

Fuqarolik jamiyatini barpo yetish va rivojlantirishda siyosiy va huquqiy madaniyatning o'rni.

O'zbekistonda barpo yetilayotgan fuqarolik jamiyati. Prezident I.Karimov fuqarolik jamiyatini barpo yetish vazifalari to'g'risida.

«Kuchli davlatdan – kuchli jamiyat sari» tamoyili va uning mamlakatimizda fuqarolik jamiyatini barpo yetishdagi o'rni.

Jamiyat hayoti va taraqqiyoti omillari.

Tabiat va jamiyat, ular orasidagi uzviy aloqadorlik.

Tabiat, inson va jamiyat orasidagi uzviy bog'liqlik va aloqadorlikning falsafa va fan tarixida qo'yilishi.

Jamiyat tabiat taraqqiyotining davomi, bio va sotsioevolyusiyaning mahsuli va ko'rinishi sifatida. Jamiyatga taraqqiyotning tabiiy omillari: geografik muhit, demografik omil.(Aholi zichligi).

Geografik muhit va uning jamiyatga ta'siri. Tabiat jamiyat hayoti va taraqqiyotining tabiiy asosi va sharti.

Kosmosfera, noosfera, biosfera tushunchalari to'g'risida. V.M.Vernadskiyning noosfera konsepsiyasi.

Geografik muhit va jamiyat orasidagi dialektik aloqadorlik. Tabiatning jamiyatga va jamiyatning tabiatga ta'siri. Geografik determinizm nazariyasi.

Geografik siyosat tushunchasi. Geografik siyosat davlat siyosatining muhim yo'nalishi sifatida. O'zbekistonning geografik siyosati.

Demografiya demografik omil. Aholi zichligi tushunchasi. Aholi zichligi

qonunining jamiyatda amal qilish xususiyatlari. Demografiya - aholi, nufus haqidagi fan. Jamiyatdagi demografik jarayonlar. Migratsiya. Urbanizatsiya, Ruralizatsiya. Demografik jarayonlarning jamiyat hayoti va taraqqiyotiga ta'siri. Jamiyatning demografik tarkibi. Demografik muammolar.

Demografik siyosat. O'zbekistonning demografik siyosati.

Jamiyat hayoti va taraqqiyotiga ta'sir yetuvchi ijtimoiy omillar.

Ishlab chiqarish. Moddiy ishlab chiqarish. Ma'naviyat. Madaniyat. Qadriyatlar. Milliy g'oya.

Jamiyatning iqtisodiy hayoti

Jamiyatning iqtisodiy hayoti tushunchasi. Moddiy ishlab chiqarish jamiyat iqtisodiy hayotining asosi. Moddiy ishlab chiqarish tushunchasi. Texnika, uning taraqqiyoti. Texnologiya. Texnik inqiloblar, ularning moddiy hayotga ta'siri.

Texnika taraqqiyotida fanning tutgan o'rni. Fan-texnika inqilobi. Moddiy iqtisodiy ishlab chiqarish usuli va uning tarkibiy tuzilishi. Ishlab chiqaruvchi kuchlar va ishlab chiqarish munosabatlari. Ishlab chiqaruvchi kuchlar va ularning tarkibi. Ishchi kuchi. Ishlab chiqarish vositalari.

Ishlab chiqarish munosabatlari va uning o'ziga xos tomonlari. Mulkiy munosabat - ishlab chiqarish munosabatining asosi sifatida. Mulk tushunchasi. Mulk shakllari. Intellektual mulk. Bozor munosabatlariga o'tish sharoitida mulkchilikning xilma-xil shakllarini vujudga keltirishning ob'ektiv zarurligi.

Tadbirkorlikni qullab quvvatlash, ishlab chiqarishning ilg'or usullarini hayotga tadbir yetish – mamlakatimizda amalga oshirilayotgan iqtisodiy isloxlarning bosh maqsadi. 2011 yil – “Kichik biznes va hususiy tadbirkorlik yili”.

Jamiyat iqtisodiy hayotida amal qiladigan qonunlar. Ishlab chiqarish munosabatlarining ishlab chiqaruvchi kuchlar xarakteri va taraqqiyot darajasiga muvofiq kelishi qonuni va uning amal qilish xususiyatlari.

Jamiyatning ijtimoiy hayoti

Jamiyatning ijtimoiy hayoti tushunchasi. Jamiyatning ijtimoiy tarkibi va uning asosiy yelementlari.

Jamiyatning yetnik tarkibi. Urug'. Qabila. Elat. Millat. Milliy va millatlararo munosabatlar. Milliy hamjihatlik, millatlararo hamkorlik va hamjihatlik – ijtimoiy barqarorlik va taraqqiyot omili.

Jamiyatning demografik tarkibi.

Jamiyatning sinfiy tarkibi. Sinflar. Sinfiy munosabatlar. Stratalar.

Mobillik ochiq demokratik jamiyat ijtimoiy hayotining o'ziga xos xususiyati.

Aholining istiqomat joylariga ko'ra ijtimoiy tarkibi. S'Hahar aholisi. Qishloq aholisi. Shahar va qishloq orasidagi munosabatlar. Aholining ma'lumot va kasbga ko'ra tarkibi. Ta'lim, uning jamiyatdagi o'rni.

Jamiyatning siyosiy hayoti.

Ijtimoiy siyosatni davlat siyosatining muhim yo‘nalishi. O‘zbekiston ijtimoiy siyosatning insonparvarlik mohiyati. Mamlakat siyosiy tizimi. Xalqaro siyosiy tizim. Jamiyatning siyosiy hayoti tushunchasi. Jamiyatning siyosiy tizimi. Siyosat. Siyosiy munosabatlar. Siyosiy ong. Siyosiy muassasa va tashkilotlar.

Jamiyatning siyosiy tizimi. Davlat jamiyat siyosiy tizimining asosi. Siyosiy partiyalar. Jamoat tashkilotlari, ijtimoiy harakatlar. Nodavlat, notijorat tashkilotlar, ularning jamiyat siyosiy tizimidagi o‘rni.

Boshqaruv, uning tarixiy ko‘rinishlari. O‘z-o‘zidan boshqaruv. Maxsus boshqaruv. Davlat. Jamiyat siyosiy hayotida davlatning o‘rni va roli. Demokratik davlat va uning o‘ziga xos xususiyatlari. Demokratik huquqiy davlat tushunchasi. Huquqiy demokratik davlat. Huquqiy demokratik davlat va erkin fuqarolik jamiyatini barpo etish – bosh strategik maqsadimiz.

Demokratik davlatning inson huquqlari, erkinlari hamda manfaatlarining ro‘yobga chiqarishdagi o‘rni.

Konstitutsiya – demokratik jamiyat siyosiy va huquqiy hayotini tashkil yetish takomillashtirishning muhim omili.

Prezident I.Karimov asarlarida jamiyatimiz siyosiy hayotini shakllantirish va rivojlantirishning asosiy yo‘nalishlari.

Jamiyatning ma’naviy hayoti.

Jamiyatning ma’naviy hayoti. Ma’naviy hayotining tarkibiy yelementlari. Ma’naviy ehtiyoj. Ma’naviy munosabat. Ma’naviy ishlab chiqarish. Ma’naviy o‘zlashtirish.

Jamiyat ma’naviy hayotida vorislik va yangilanish.

Ijtimoiy ong – jamiyat ma’naviy hayotining asosi. Ijtimoiy ong strukturasi. Ijtimoiy va individual ong. Ijtimoiy ong sohalari. Kundalik va nazariy ong. Ijtimoiy ong darajalari. Ijtimoiy ruhiyat. Ijtimoiy mafkura.

Milliy g‘oya va mafkura. Milliy mentalitet. Milliy g‘oya va ijtimoiy taraqqiyot.

Ijtimoiy ong shakllari. Axloqiy ong. Diniy ong. Siyosiy va huquqiy ong. San’at. Fan. Falsafa.

Ma’naviyatning hozirgi zamon talqini. Ma’naviyat. Ma’naviy hayot. Ma’naviy tiklanish va taraqqiyot.

Prezident Islom Karimov asarlarida jamiyat ma’naviyat va takomillashtirish muammolari.

Ta’lim tizimini isloh qilish – jamiyat ma’naviy hayotini takomillashtirishning muhim omili.

Fan

Fan – ijtimoiy ongning shakli. Maxsus fanning o‘ziga xos xususiyatlari. Fan-ilmiiy bilimlar tizimi. Ilmiy faoliyat, uning o‘ziga xos jihatlari. Fan – ijtimoiy institut.

Fanlarning asosiy turkumlari.

Fandagi differensiyatsiya va integratsiya jarayonlari.

Fanning vujudga kelishi va taraqqiyoti. Qadimgi Sharq mamlakatlarida ilmiy bilimlarning shakllanishi.

Qadimgi Yunoniston fanning shakllanishi. Markaziy Osiyoda ilmiy bilimlarning shakllanishi va taraqqiyoti. Xorazm Ma'mun akademiyasi olimlarining jahon fani taraqqiyotiga qo'shgan hissalar.

XVI – XVII asrlarda Yevropada fan. Fan taraqqiyotining tarixiy bosqichlari. Klassik fan. Noklassik fan, Postnoklassik fan.

Hozirgi zamon fani va uning o'ziga xos xususiyatlari. Axborotlashgan jamiyat va fan.

O'zbekistonda ilm-fan rivojlanishining asosiy yo'nalishlari.

Madaniyat. Qadriyatlar.

Madaniyat. Moddiy va ma'naviy madaniyat. Madaniyatning shakllanish va rivojlanish tarixi. Madaniyat tarixining jamiyat tarixi bilan uzviy aloqadorligi.

Madaniyatning jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni. Madaniyatda milliylik va umuminsoniylik.

Sivilizatsiya madaniy – ma'naviy rivojlanishning mahsuli sifatida. Mustaqillik va madaniyatimiz taraqqiyotining istiqbollari. Yuksak madaniyatli inson, barkamol shaxsni tarbiyalash - fuqarolik jamiyatini qaror toptirishning muhim omili.

Qadriyatlar tushunchasining mazmuni. Qadriyatlar-ijtimoiy taraqqiyotning muhim omili. Qadriyatlarning o'ziga xos jihatlari.

Qadriyatlar tizimi va ko'rinishlari. Moddiy-ma'naviy qadriyatlar. Axloqiy, ijtimoiy-siyosiy qadriyatlar. Mustaqillik va qadriyatlar. Insonning yeng oliy qadriyat yekanligi.

Inson. Shaxs

Inson – ijtimoiy falsafaning o'rganish ob'ekti sifatida. Inson va uning mohiyati. Antropologiya – inson to'g'risidagi fan. Inson muammosining falsafa tarixida qo'yilishi.

Antik davr falsafasida inson muammosi. Qadimgi Hindiston.Xitoy. Markaziy Osiyoning qomusiy olimlari inson haqida.

Tasavvuf falsafasi va insonning ruxiy-ma'naviy kamoloti. XVI-XIX asrlarda Markaziy Osiyoda shakllangan inson haqidagi qarashlar. Tasavvuf falsafasi inson haqida.

Qadimgi Yunon faylasuflarining inson haqidagi qarashlari.

O'rta asrlar G'arbiy Yevropa falsafasi insonning mohiyati to'g'risida.

G'arbiy Yevropa Uyg'onish davri falsafasida inson muammosining qo'yilishi. Inson va insonparvarlik g'oyalar.

XVII –XVIII asrlar G'arbiy Yevropa falsafasida inson muammosi va ma'rifatparvarlik g'oyalar. Hozirgi davr G'arbiy Yevropa falsafasida inson muammosi.

Yekzistensializm. Personalizm. Hozirgi zamon G'arb falsafasi insonning mohiyati to'g'risida.

XIX asr oxiri XX asr boshlarida Markaziy Osiyoda shakllangan inson, haqidagi qarashlar, jamiyatni insonparvarlashtirish g'oyalari.

Inson – biosotsial va ruhiy mavjudot. Insonda tabiiylik va ijtimoiylik. Inson hayotining mazmuni.

Inson, individ, shaxs, individuallik tushunchalari. Ularning o'ziga xosligi va ular orasidagi uzviy aloqadorlik. Shaxsning mohiyati. Shaxs tillari.

Shaxs haqidagi hozirgi zamon qarashlari.

Shaxsning shakllanishida oila, mahalla, ta'lim-tarbiya muassasalarining o'rni. Erkin, mustaqil shaxs tushunchasi. Ma'naviyat va uning mustaqil shaxsning shakllanishidagi o'rni.

Jamiyat va shaxs

Jamiyat va shaxs, ularning uzviy birligi va aloqadorligi. Jamiyat va shaxs orasidagi o'zaro aloqadorlik haqidagi falsafiy qarashlar. Jamiyatning shaxsga ta'siri. Shaxsning jamiyatga ta'siri. Shaxs erkinligi va mas'uliyati. Tanlov erkinligi. Shaxsning tarixiy tiplari. Shaxsiy qaramlik. Mulkiy qaramlik. Qaram shaxs. Shaxs mustaqilligi. Mustaqil shaxs.

Shaxsning erkinligi va mas'uliyati. Iqtisodiy erkinlik. Siyosiy erkinlik. Ma'naviy erkinlik. Inson erkinliklari va haq-huquqlari. Mustaqillik sharoitida inson haq-huquqlari va erkinligining ta'minlanishi. Erkin fuqarolik jamiyati va shaxs.

Ijtimoiy taraqqiyot tabiiy-tarixiy jarayon sifatida.

Ijtimoiy taraqqiyot. Progress. Regress Ijtimoiy taraqqiyot tabiiy- tarixiy jarayon sifatida. Ijtimoiy taraqqiyot haqidagi qarashlar. Ijtimoiy taraqqiyotning davriylik nazariyasi. Ijtimoiy taraqqiyotni oddiy, chiziqli rivojlanish shakli sifatida tushunish.

Ijtimoiy taraqqiyotning hozirgi zamon konsepsiyalari. Ijtimoiy taraqqiyotga formatsion yondashuv. Ijtimoiy taraqqiyotga sivilizatsiyali yondashuv.. Tarixiy jarayon muammosining hozirgi zamon falsafiy ta'limotlarida qo'yilishi va hal yetilishi. Arnold Toynbi qarashlari Karl Yaspers tarixiy jarayonlar mazmuni haqida. Karl Popper, Fridrix Nishe, Osvald Shpenglerlarning ijtimoiy taraqqiyot to'g'risidagi qarashlari.

Ijtimoiy taraqqiyot qonunlari tushunchasi. Ijtimoiy qonunlarning ob'ektiv xarakteri. Ijtimoiy taraqqiyot qonunlarining o'ziga hos hususiyatlari. Ijtimoiy taraqqiyotda ob'ektivlik va sub'ektivlik. Ijtimoiy taraqqiyotning shakl va ko'rinishlari. Inqilobiy va tadrijiy taraqqiyot. Ijtimoiy inqilob tushunchasi. Ijtimoiy inqilobning tarixiy taraqqiyotdagi o'rni.

Tadrijiy (evolyusion) taraqqiyot, uning o'ziga xos jihatlari. O'zbekistonning o'z ijtimoiy taraqqiyot yo'li - taraqqiyotning «o'zbek modeli». Jamiyat hayotidagi beqarorlik va barqarorlik.

Jamiyatni insonparvarlashtirish hozirgi zamon ijtimoiy taraqqiyotning asosiy

yo'nalishi sifatida.

Ijtimoiy taraqqiyot sub'ektlari va harakatlantiruvchi kuchlari

Ijtimoiy ehtiyoj, manfaatlar va ularning ijtimoiy taraqqiyotdagi o'rni. Moddiy va ma'naviy ehtiyojlar. Manfaat va ehtiyojlar – ijtimoiy taraqqiyotni harakatlantiruvchi kuchi.

Ijtimoiy taraqqiyotning sub'ektlari tushunchasi. Xalq ommasi. Sinflar va millatlar. Shaxsning tarixdagi o'rni. Ijtimoiy taraqqiyotda inson omili.

2017 yil Halq bilan muloqat va inson manfaatlari yil davlat dasturi.

«Xalq ommasi» tushunchasi mazmuni. Xalq. Olomon. Ular orasidagi farq. Xalq ommasining ijtimoiy taraqqiyotdagi o'rni.

Sinflar va millatlar ijtimoiy taraqqiyot sub'ektlari sifatida. Ijtimoiy taraqqiyotga sinfiy yondashuvning cheklanganligi.

Milliy ozodlik harakatlari va ijtimoiy taraqqiyot.

Buyuk zod, tarixiy shaxs tushunchalari. Tarixda shaxsning o'rni.

Fatalizm, volyuntarizm nazariyalari. Ijtimoiy taraqqiyotda inson omili.

Sivilizatsiya.

Sivilizatsiya, uning o'ziga xos xususiyatlari. sivilizatsiya xaqidagi falsafiy qarashlar. Sharq sivilizatsiyasi. G'arb sivilizatsiyasi. Insoniyat – tarixning sub'ekti sifatida. Insoniyat taqdirining mushtarakligi. Hozirgi zamon jahon sivilizatsiyasi, uning o'ziga xos xususiyatlari. Globallashuv va jahon. Insoniyat taqdiri masalasi. BMT ning Mingyillik rivojlanish maqsadlari. Hozirgi davr: umumbashariy muammolar.

O'zbekistonning jahon sivilizatsiyasiga interratsiyasi.

Har bir xalq millatning jahon sivilizatsiyasiga qo'shilib borishi qonuniy jarayon sifatida.

Jahon xamjamiyati: ayrimlik, o'ziga xoslik, umumiylikning namoyon bo'lishi. O'zbekiston xalqaro munosabatlarning sub'ekti. Jahon hamjamiyatining teng huquqli a'zosi. O'zbekiston tashqi siyosatining mohiyati, asosiy yo'nalishlari va tamoyillari.

O'zbekistonning jahon xamjamiyatiga integratsiyasilashuvi: ikkiyoqlama va ko'p yoqlama hamkorlik, iqtisodiy, ijtimoiy-siyosiy va madaniy hamkorlik Xalqaro miqyosda tinchlikni mustahkamlash va barqarorlikni ta'minlashda O'zbekistonning tutgan o'rni va roli. O'zbekistonning jahon hamjamiyatidagi nufuzining ortib borayotganligi.

Ijtimoiy bilish. Jamiyatni ilmiy bilish va boshqarish.

Bilish. Ilmiy bilish. Ijtimoiy bilish, uning mohiyati va uning o'ziga xos jihatlari. Ijtimoiy bilish tarkibi. Ijtimoiy bilish sub'ekti va ob'ekti. Ijtimoiy xaqiqatga yerishish – ijtimoiy bilishning maqsadi. Jamiyatni ilmiy bilish. Ijtimoiy bilish va uning darajalari. Yempirik va nazariy bilish. Jamiyatni yempirik bilish. Yempirik bilish metodlari. Kuzatish. Ijtimoiy yeksperiment. Statistik usul. Manbalar, hujjatlar bilan ishlash.

Nazariy bilish va uning metodlari. Tarixiylik va mantiqiylik. Modellashtirish.

Tarixiy analogiya. Ijtimoiy bashorat. Ijtimoiy bilish to'g'risidagi nazariyalar. Naturalizm. Gumanitarizm. Ijtimoiy bilishni jamiyatni anglash, boshqarish va kelajak istiqbollari aniqlashdagi o'rni.

Tavsiya etilgan adabiyotlar ro‘yxati
Asosiy adabiyotlar

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси – Т., «Ўзбекистон», 2008 йил
2. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. – Т., Ўзбекистон 2011 йил.
3. Каримов И.А. Баркамол авлод - Ўзбекистон тараққиётининг пойдевори. – Т., «Ўзбекистон» 1997 йил.
4. Каримов И.А. «Тарихий хотирасиз келажак йўқ» - Т., «Ўзбекистон» 1998 йил.
5. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ қилишдир. – Т., «Ўзбекистон» 2005 йил.
6. Каримов И.А. Юксак маънавият енгилмас куч. – Т., «Маънавият» 2008 йил.
7. Каримов И.А. “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси” Т., “Ўзбекистон”, 2010 й.
8. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо Этамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2016 104-бет.
9. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. – Т.: Ўзбекистон, 2016 94-бет.
10. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. – Т.: Ўзбекистон, 2016. 96-бет.
11. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қураимиз. – Т.: Ўзбекистон, 2017 488-бет.
12. Мирзиёев Ш.М. “Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз”. – Т.: “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. 1- жилд.
13. Мирзиёев Ш.М. “Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир”. – Т.: “Ўзбекистон” НМИУ, 2018. 2-жилд.
14. Туленов Ж. Жамият фалсафаси. Олтинчи бўлим – Т., 2001 йил.
15. Крапивенский С.Э. Социальная философия. Москва “Владос”. 1998
16. Барулин В.С. Социальная философия. Москва”ФАИР-ПРЕСС”.1999
17. Чориев А. Инсон фалсафаси. – Т., 2006 йил.
18. Каримов И, Валиева С, Туленова К. Ижтимоий фалсафа (услубий кўлланма).- Т., 2008 йил.
19. Туленов Ж. Диалектика назарияси. Т., «Ўзбекистон» 2001 й.

20. Хоразм Маъмун академияси ва унинг дунё илм-фани тараққиётидаги ўрни. – Т., 2007 йил.
21. О.Г.Данилян, В.М.Тараненко Философия –Москва “Эксмо” 2005.
22. Сулаймонова, Фарб ва Шарқ – Т., 2000 йил.
23. Туленова К. Предвидение и реальность.- Т., “Ўзбекистон миллий энциклопедияси” илмий нашр. 1998 йил.
24. Билиш фалсафаси. – Т., «Университет» нашр. 2005 йил.
25. Фалсафа асослари. – Т., «Ўзбекистон» НМИУ. 2005 й.
26. Жаҳон фалсафаси тарихидан лавҳалар. И қисм –Т., Ўзбекистон файласуфлар миллий жамияти нашр. 2004 йил.
27. Алексеев П.В. Социальная философия. Москва “ПРОСПЕКТ” 2003
28. Яхшилик Ж.Я., Мухаммадиев Н.Е. Миллий ғоя ва мафкура. (Монография). Т.: “Фан”, 2015 йил.
29. Тураев Б.О. Фалсафа тарихига кириш. (Ўқув методик қўлланма). Самарқанд: Имом Бухорий халқаро маркази, 2010.
30. Тураев Б.О. Борлиқ: моҳияти, шакллари, хусусияти. (Монография). Т.: Фалсафа ва ҳуқуқ институти, 2011.
31. Яхшилик Ж.Я. Ижтимоий тараққиётда фан-техниканинг ўзига хос хусусиятлари. Глобаллашув шароитида фалсафа ва миллий ғоянинг долзарб масалалари. Тошкент 2014, 145-147-бетлар.
32. Тураев Б.О. “Борлиқ фалсафаси”. – Т.:“Фалсафа ва ҳуқуқ институти нашриёти”, 2013 йил.
33. Тураев Б.О. “Онтология, гносеология, логика ва фан фалсафаси муаммолари”. Тикланган асарлар. 1-том, “Ўзбекистон миллий кутубхонаси нашриёти”, -Т.: 2015 йил.
34. Яхшилик Ж.Я. Ижтимоий тараққиётда дунёвий ва диний (бағрикенглик) толерантликнинг таъсири. “Демократик ислоҳатларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантиришда толерантликнинг долзарб муаммолари: тадқиқот методологияси, ҳозирги давр ва истиқбол” мавзусидаги халқаро илмий-назарий конференция. –Тошкент. 2015
35. Яхшилик Ж.Я. Глобаллашув шароитида миллий ғоя тарғиботининг назарий масалаларига оид муҳим тадқиқот. Глобаллашув шароитида фалсафа ва миллий ғоянинг долзарб масалалари. Тошкент - 2014, 145-147-бетлар.
36. Яхшилик Ж.Я. Маънавий интеграция – ижтимоий тараққиёт омили сифатида. “Фан ва таълим интеграциясининг назарий-амалий муаммолари” мавзусидаги Республика илмий-назарий семинар материаллари. Тошкент- Самарқанд-Бухоро-2014, 16-21-бетлар.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Абу Наср Форобий. Фозил одамлар шахри. – Т., 2003 йил.
2. Темур тузуклари. – Т., Фафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти, 1996 йил.
3. Низомул мулк. Сиёсатнома ёки Сияр ул-мулк,- Т., “Адолат”, 1997 йил.
4. Авесто: тарихий-адабий ёдгорлик. – Т., “Шарқ” 2001 йил.
5. Отамуратов С. Глобаллашув ва миллат. – Т.: 2008.
6. Комилов Н. Тасаввуф ёки комил инсон ахлоқи. 1-китоб,- Т., “Ёзувчи” нашриёти, 1996 йил.
7. Нарзулла Жўраев. Тарих фалсафасининг назарий асослари. –Т., “Маънавият” 2008 йил.
8. Мустақиллик биз учун ўзлимизни англаш, юрт тинчлиги ва барқарорлигининг инсон манфаати эканлиги ва фаровонлигининг, биз қўллаган демократик жамият барпо жетишининг гаровидир. – Т., 2008 йил.
9. Отамуратов С. Глобаллашув ва миллат. – Т.: 2008.
10. Қирғизбоев М Фуқаролик жамияти: назария ва хорижий тажриба. – Т., “Янги аср авлоди”, 2006 йил.
11. Маматов Х. Ҳуқуқий маданият ва Ўзбекистонда фуқаролик жамиятининг шаклланиш муаммолари. Т., 2005 йил.
12. Ахмедов Д. А, З.Ғофуров. маҳалла-ноёб кадрият. – Т., 2005 йил.
13. Туленова Г. “Маънавий етукликдан ижтимоий фаоллик сари” – Т.: 2008.
14. Исломов З. М. Фуқаролик жамияти: кеча, бугун, эртага. – Т., 2002 йил.
15. Шарифхўжаев М. Ўзбекистонда очик фуқаролик жамиятининг шаклланиши. – Т., “Шарқ”, 2003йил.

Baholash mezonlari

Kirish imtihoni yozma yoki og'zaki ravishda o'tkazilishi belgilangan bo'lib, 100 ballik mezon asosida baholanadi.

Har qaysi savolga berilgan javob quyidagicha baholanadi:

Har bir savol uchun ball	Javobga qo'yiladigan talablar
86-100	Qo'yilgan savolga to'liq javob bergan. Nazariy jihatlarini yoritishda xatolik va chalkashlikka yo'l qo'yilmagan. Mustaqil ravishda mushohada yuritib bayon etilgan. Amaliy misollar bilan asoslab bayon etilgan. Xulosani to'g'ri shakllantirgan. Fikrlar erkin bayon etilgan.
71-85	Savolning mohiyatini tushungan. Javobni yoritib bera olgan. Amaliy misollar keltirilgan. Tasavvurga ega. Qisqacha xulosa bergan. Fikrlarni sodda bayon etgan.
55-70	Savol mohiyatini tushungan. Javob yoritilgan, qisqa shaklda. Misollar bilan asoslanmagan. Xulosa qilingan.
0-54	Savolning ayrim elementlarigina yoritilgan, yoki umuman yoritilmagan. Savol bo'yicha aniq tasavvurga ega emas.